

Asia: VN/14302/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esityksestä

Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi ja lausuu seuraavaa:

Uusi ilmastolakiesitys on hyvä ja tervetullut parannus nykyiseen ilmastolakiin. Nykyisen lain olennaisia puutteita on korjattu ja lakiesityksen tausta-aineisto on kattava. Kiitämme erityisesti maankäyttösektorin ja nielujen sisällyttämistä ilmastolain piiriin. Lakiesitys huomioi ilmastotoimien kiireellisyyden ja asettaa konkreettisia tavoitteita ilmastopäästöjen hillitsemiseksi. Lakiesityksen luvut ovat selkeät, joskin kieliasu on paikoin turhan kapulakielimäistä.

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet (2 §)

On hyvä, että lakiin kirjataan hiilineutraalius- ja päästövähennystavoitteet eri vuosille. On tärkeää, että pykälässä säädetyt tavoitteet säilyvät lakiin kirjattuina. Nielutavoite kuitenkin puuttuu ja se tulisi lisätä lakiin. Ilmastopaneelin mukaan Suomen tulisi ylläpitää vähintään Suomen maankäyttösektorin historialliseen keskimääräiseen nettonieluun pohjautuvaa -21 Mt CO₂-ekv. nettonielun tasoa ja kasvattaa sitä hieman vuoteen 2050 mennessä. Luonnonvarakeskus puolestaan on laskenut, että maankäyttösektorilta on saatavissa noin 10 Mt lisää hiilinielua useilla erilaisilla toimenpiteillä. Suomen luonnonsuojeluliitto ehdottaa nielujen tavoitetasoksi 40 Mt vuonna 2035. Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri tukee Luonnonsuojeluliiton ehdotusta.

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen edistämismuutokset (5 §)

Kunnallisten viranomaisten edistämismuutokset on lakiesityksessä epämääräinen. Esityksessä voisi suoraan avata, mitä kuntien pitää tehdä edistääkseen tätä lakia, esimerkiksi vaatia kuntia laatimaan omat hiilineutraaliussuunnitelmat tai -tiekartat ja päästövähennystavoitteet.

Kuntien päätöksillä on merkitystä, koska suuri osa merkityksellisestä ilmastotyöstä tehdään kunnissa ja kunnilla on paljon valtaa asumisen ja liikenteen päästöjen vähentämiseen sekä nieluihin. Siksi kunnilta on edellytettävä osallistumista ilmastotoimien toteuttamiseen.

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7–13 §)

Esitys on hyvä ja erityisesti maankäyttösektorin suunnitelma on tärkeä lisä nykyiseen suunnittelujärjestelmään. Ilmaston kannalta positiivisten toimenpiteiden aikaansaamiseksi on luotava vaikuttava kannustinjärjestelmä.

Kaikissa suunnitelmissa on hyvä ottaa huomioon toimien vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, vesistöihin, virkistykseen ja maankäytön suunnitteluun.

Ilmastopolitiikan seuranta ja ilmastovuosikertomus (15–18 §)

Esitys on hyvä .

Saamelaiskulttuurin edistäminen, saamelainen ilmastoneuvosto (mm. 14 §, 21 §)

Esitys on hyvä ja kannatettava .

Suomen ilmastopaneeli (20 §)

Esitys on hyvä .

Muutoksenhaku (22 §)

Esitys on erittäin hyvä ja kannatettava! Muutoksenhaku antaa muun muassa ympäristöjärjestöille valitusmahdollisuuden. Kiitämme tätä tarpeellisenä parannuksena.

Esityksen vaikutukset

Esityksen myötä Suomen ilmastopolitiikkaan tulee pitkäjänteisyyttä ja kaivattua konkretiaa. Lakiesitys antaa toivoa ja välittää positiivisen viestin siitä, että Suomi on sitoutunut päästövähennyksiin.

Muita huomioita

Ilmastonmuutosta hillitsevät ja siihen sopeutuvat toimenpiteet tulee toteuttaa oikeudenmukaisen siirtymän periaatteiden mukaisesti.

Toimeksi saaneena,

Ina Rosberg

aluesihtööri

Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri

Rosberg Ina
Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri